

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

לפני כב' השופטת איריס אילוטוביץ' סגל

תובע

י.פ.

ע"י עו"ד צוריאל בובליל

נגד

נתבעת

ב.פ.

ע"י עו"ד רן רייכמן

החלטה

לפניי בקשה לניתוב התיק למותב אחר, זאת לנוכח העובדה שב"כ המבקשת, עורך הדין רן רייכמן, מנוע מלהופיע מולי לנוכח היכרות אישית טרם מינוי לשופטת. לאחר עיון בבקשה אין לי אלא לדחותה. ואבהיר.

רקע עובדתי

1. ביום 2.1.2020 הוגשה התובענה לבית המשפט מושא ההליך שלפניי.
2. ביום 10.2.2020 הגישה הנתבעת כתב הגנה באמצעות ב"כ דאז, עורך הדין יצחק ברק ביאנקו (להלן - "עורך הדין ברק").
3. ביום 28.6.2020 התקיים דיון לפניי בנכוחות הצדדים ובאי כוחם. במהלך הדיון התברר, כי ב"כ הנתבעת דאז, עורך הדין ברק, שימש כמגשר בין הצדדים אי שם במהלך השנים 2010-2011 והוא נחשף לידיעות מטעם הצדדים בנוגע לסכסוך דן, משכך נבצר ממנו להמשיך ולייצג את המבקשת.
4. לנוכח האמור, ניתנה החלטה בעניין בתום הדיון, במסגרתה נדרשה המבקשת לעדכן את בית המשפט על אודות בא כוחה החדש בתובענה. כמו כן, הצדדים הופנו בהסכמה להליך של גישור.
5. ביום 9.8.2020 הוגשה תגובה מטעם המבקשת בנוגע לזהות המגשר כאשר החותם על הבקשה היה בא כוחה החדש, עורך הדין רן רייכמן (להלן - "ב"כ המבקשת").
6. עוד באותו היום ניתנה החלטה על ידי כדלקמן: "בטרם מתן החלטה אבקש לדעת מי עורך הדין המייצג את הנתבעת בפרט לנוכח העובדה, שעורך דין רן רייכמן מנוע מלהופיע מולי. הודעה כאמור תוגש לבית המשפט בתוך 24 שעות".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

7. ביום 11.8.2020 הגישה המבקשת בקשה לניתוב התיק למותב אחר (להלן - "**הבקשה**"). עוד באותו היום ניתנה החלטה על ידי כבוד סגנית הנשיא, השופטת מירה דהן, כדלקמן: "**נוכח הוראות הדין הסמכות להחליט לעניין זה מוקנית למותב הדין בתיק ובהתייחס גם להוראות סע' 53 לחוק לשכת עורכי הדין וסע' 77(ב1) לחוק בתי משפט**".

8. ביום 12.8.2021 ניתנה החלטה – לתגובת המשיב.

9. ביום 19.8.2020 הוגשה לתיק בית המשפט הודעה בהסכמת הצדדים – לפיה הם מנהלים משא ומתן מחוץ לכותלי בית המשפט לשם סיום המחלוקת שבתיק. לו הצדדים לא יגיעו לכלל הסכמות, תינתן תגובה עניינית בנוגע להחלטת בית המשפט בנוגע לבקשה.

10. לנוכח ניסיון הצדדים לסיים המחלוקת מחוץ לכותלי בית המשפט בסיוע באי כוחם – בית המשפט השהה את החלטתו בנוגע לבקשה, וזאת עד למתן תגובת הצדדים – ראו החלטה מיום 19.8.2020.

11. בשל חוסר מעש בתיק, נתן בית המשפט החלטה מיוזמתו ביום 15.1.2021 כדלקמן: "**בהעדר עדכון עד ליום 20.1.2021 התיק ייסגר מחוסר מעש**".

12. ביום 19.1.2021 ניתנה תגובת המשיב שעדכן את בית המשפט, כי הליך המשא ומתן שבין הצדדים לא צלח, ומשכך סלולה דרכו ליתן תגובה עניינית להחלטת בית המשפט מיום 16.8.2020.

13. אחרי דין ודברים בין באי כוח הצדדים, ניתנה תגובת המשיב לפיה לטעמו אין כל הצדק בדין לניתוב התיק למותב אחר חלופי, וכי בנסיבות שנוצרו ומשעה שהצדדים לא הצליחו להגיע להסכמות מצופה מבא כוחה הנוכחי, להתפטר מייצוג בתיק.

14. ביום 22.2.2021 הוגשה תגובת ב"כ המבקשת, במסגרתה חזר על בקשתו להעברת התיק למותב אחר.

עיקר טענות המבקשת

15. בתיק הנדון הוגש רק כתב הגנה והתקיים דיון אחד בלבד, טרם הוגשו כל הבקשות המקדמיות הנדרשות בתיק. המדובר בשלב הראשון של ההליך בלבד ומשכך ניתן להעביר את התיק למותב אחר חלופי על פי הדין.

16. עת התקשר עורך הדין רן רייכמן עם המבקשת הוא לא שם לב, כי התיק מנותב לכבוד השופטת אילוטוביץ סגל, ועתה החלפת הייצוג עתה תפגע בפרנסתו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

17. על פי סעיף 77 א לחוק בית המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 על מותב זה לשחרר את התיק ולהעבירו למותב חלופי.

18. המשמעות דה פקטו של החלטת בית המשפט, היא פגיעה בחופש הייצוג של עורך הדין רן רייכמן ובכלל של פרקליטים. המבקשת סומכת ידיה רק בא כוחה הנוכחי וחפצה, כי הוא זה אשר יגן על זכויותיה בבית המשפט. לנוכח האמור שלחה המבקשת מכתב מתאים לכבוד סגנית הנשיא, השופטת מירה דהן.

19. הדין מכיר בחילופי שופטים, ואין המדובר בבקשה חריגה.

תמצית טענות המשיב

20. יש לדחות את בקשת המבקשת. המבקשת דוחה מזה זמן רב את ביצועו של פסק הדין מושא ההליך.

21. המשיב בתגובתו הפנה לפסק הדין של כבוד השופט נ' שילה ברמ"ש (ת"א) 50055-09-20 מ' נ. מ' (8.11.2020) (להלן – "רמ"ש 50055-09-20"), וכן לסעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן – "סעיף 53 לחוק"). לנוכח הדין הנהוג, מנוע היה עורך הדין רן רייכמן ליטול על עצמו את ייצוג המבקשת.

22. לטענת המשיב, המבקשת נהגה בחוסר תום לב משווע בבחירת עורכי דינה ובמשיכת זמן. בפעם הראשונה עת שכרה את שירותיו של עורך הדין ברק אשר שימש כמגשר בין הצדדים, ובפעם השניה עת שכרה את שירותיו של עורך הדין רן רייכמן. מצופה היה מב"כ המבקשת עת מגיעה אליו לקוחה חדשה, ואשר הטיפול הנדרש בעניינה הוא הגשת כתב הגנה, שיבדוק את התיק לרבות זהות המותב הדין בתיק ואשר כעניין שבשגרה נקבעת כבר עם הגשת התובענה. בפרט, כאשר כבר עורך דין קודם אשר ייצג אותה התפטר מייצוג לנוכח מניעות. החובה על עורך הדין לבדוק האם התיק מנוהל על ידי מותב אשר הוא מנוע מלהופיע באולמו.

23. במקרה הנדון, לא קם כל חריג לפסילתו של המותב המצריך ניתוב של התיק למותב אחר.

24. דין הבקשה להידחות.

דיון והכרעה

25. סעיף 53ב(א) לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א – 1961 קובע כי:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

"התבקש עורך דין לקבל על עצמו לייצג צד בהליך בבית המשפט, ויש לו יסוד להניח כי קבלת הייצוג תביא לכך שהשופט שנקבע לדיון באותו הליך לא ישב בדיון בשל התקיימות עילה מעילות הפסלות המפורטות להלן, לא יקבל על עצמו את הייצוג אלא אם כן ההליך הוא הליך קשור להליך קודם שבו ייצג עורך הדין את אותו צד או שבית המשפט התיר את הייצוג לפי בקשה שהגיש עורך הדין".

26. מעיון בסעיף עולה, כי ב"כ המבקשת היה מנוע מליטול על עצמו את ייצוגה של המבקשת בתובענה שלפניו. בפרט לנוכח ידיעתו, כי הוא מופיע ברשימת המניעויות שלי. התובענה אינה בגדר "הליך קשור". ב"כ המבקשת גם לא הגיש בקשה העונה לסיפה של סעיף 53 לחוק – "היתר ייצוג".

27. בקשתה של המבקשת מקפלת בחובה "הליך של בחירת שופטים". כל אימת שבעל דין לא יהיה מרוצה מהיושב בדיון, תהא סלולה דרכו לבחור עורך דין אשר מנוע מלהופיע אצל אותו שופט, ובכך ייאלץ אותו המותב לפסול את עצמו ולהעביר התיק לטיפולו של מותב אחר - האם זה הדיון הרצוי? מסופקני. ברי, כי יש להבחין היטב בין עילת פסלות לבין מניעות ואין לערבב בין השניים. יתרה מזאת, קבלת עמדת המבקשת היא עקיפת דיני הפסלות, ולכך בית המשפט לא ייתן יד. בפרט שהמניעות כאמור נקבעת על ידי המותב היושב בדיון ולא על ידי עורך הדין.

28. בניגוד לנטען על ידי המבקשת, ההחלטה דנן ניתנת רק לאחר שבתיק הוגשו תגובות הן של המבקשת והן של המשיבה. כך שכל אחד מהצדדים קיבל את יומו בבית המשפט לשם העלאת טענותיו בעניין המונח לפתחי.

29. סעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן- "סעיף 77 לחוק בתי המשפט") קובע כדלקמן:

(א) שופט לא ישב בדיון אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט...

(ב1) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (א1)(1) או (2), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית המשפט להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת שופט; התיר

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

**בית המשפט את הייצוג כאמור, לא ישב בדין השופט שלגביו התקיימה
עילת הפסלות.**

30. בבקשתו מיום 11.8.2020 טען ב"כ המבקשת, כי המבחן אשר בגדרו של סעיף 77 לחוק בתי המשפט בא לאזן בין הנזק שייגרם למבקשת אם לא יותר הייצוג לבין הנזק שייגרם לצד שכנגד או לאינטרס הציבורי בשל החלפת המותב היושב בדין, אם תיענה הבקשה לשינוי המותב בחיוב. אכן, בית המשפט נדרש מעת לעת לערוך איזונים בין זכויות מתנגשות. כך גם במקרה שלפניי. זכות הציבור מחייבת אמון במערכת המשפט. מערכת המשפט מקפלת בחובה הן את השופטים, הן את ציבור עורכי הדין והן את בעלי הדין הבאים בפתחה. באי כוח הצדדים הם "Officer of the court" ומשכך חלה עליהם החובה לסייע לבית המשפט בהליך המשפטי, בפרט בענייני משפחה, ולנהוג בתום לב ובהגינות דיונית, תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית. עורכי הדין הנוטלים חלק בייצוג משפטי, עוסקים במלאכת שליחות מהמעלה הראשונה. דיני נפשות כך ממש. השילוב של כלל הגורמים הללו יחדיו, מהווים את הנשמה החיה והפועמת בהליך השיפוטי. פגעת באחד פגעת באחר והנה האיזון הופר ונפגם. תקנה 3 ותקנה 5 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 גם הן טומנות בחובן איזון זה:

תקנה 3 - ניהול המשפט וחובת בעלי הדין

(א)

בית המשפט אחראי על ניהול ההליך השיפוטי לשם הגשמת המטרות שביסוד תקנות אלה; לשם כך עליו ליזום, אם נדרש, ולהחליט כל החלטה לפי תקנות אלה במטרה לקדם את התנהלותו של הליך ראוי והוגן.

(ב)

חובת בעלי הדין ובאי כוחם היא לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי תקנות אלה, וכן לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית, ובכלל זה העמדת הפלוגתות האמיתיות שבמחלוקת בין בעלי הדין, מיקודן, בירורן והכרעה בהן.

תקנה 5- איזון אינטרסים

בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" – נגישות הציבור למערכת בתי המשפט לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות, מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי".

31. לנוכח האמור, במסגרת האיזונים שבית הנדרש לשקול, הרי שבמקרה דנן, אינטרס הציבור והאימון שלו במערכת המשפטית ידם על העליונה. אינטרס המבקשת לייצוג על ידי בא כוחה הנוכחי,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

נסוג מפניה. זכות הייצוג של המבקשת אינו נפגם. סלולה דרכה לבחור עורך דין אחר חלופי תחת ב"כ הנוכחי, בפרט כאשר קיימים עורכי דין רבים העוסקים בדיני משפחה.

32. אין חולק, כי שמו של ב"כ המבקשת הולך לפניו ומותב זה מכבד ומעריך אותו. אך במקרה דנן, מקום בו עורך דין יודע כי הוא מנוע מלהופיע לפני מותב כזה או אחר, מצופה ממנו כי לא ייטול התיק לידי. זוהי החובה האתית והמשפטית - זוהי השליחות במובנה הטהור. ברור לי הקושי המנוח עתה לפתחה של המבקשת במציאת ייצוג חלופי. אך עניינה של המבקשת נדחק מפני האינטרס הציבורי ומהדין. ההליך שלפני עוד בראשיתו (חרף העובדה שהתקיים דיון), וניתן למצוא בנקל עורך דין אחר אשר יחליף את בא כוחה הנוכחי וילמד את התיק. כך שלמבקשת לא ייגרם כל נזק. ובכל מקרה ככל שמבקשת תעתור לבקשה לארכה סבירה עד להחלפת הייצוג, ייעתר לכך בית המשפט.

33. אשר לטענתו של ב"כ המבקשת, כי אי העברת התיק למותב חלופי תפגע בחופש העיסוק שלו ובפרנסתו, אציין כי טענה זו לא נעלמה מעיניי ואיני ממעיטה בחשיבותה. עם זאת, קבלת הבקשה יאפשר "בחירת שופטים", ולכך בית המשפט אינו יכול ליתן את ידו. בעניין זה אפנה גם לאמור בספרו של ד"ר י' מרזל **דיני פסלות שופט** (2006), 258 (להלן – "מרזל") :

"...עורך דין לא ייטול על עצמו מלכתחילה ייצוג בנסיבות שיש בהן כדי להביא לפסילה אוטומטית של השופט בשל עצם הייצוג. ודוק: אין הכרח, כי בשל קבלת הייצוג ייפסל השופט בפועל. די בכך שיש לעורך הדין 'יסוד להניח' כי השופט ייפסל בשל כך. אכן, אין ספק כי הוראה זו פוגעת במידת מה בחופש העיסוק של עורך הדין. היא עלולה לעורר גם קשיים מעשיים לא פשוטים. עם זאת, נראה, כי שעה שנקבעו בחוק עילות לפסילת חובה של השופט, היה הכרח ביצירת מנגנון שימנע מניפולציות בייצוג שכל מטרתן פסילת השופט הדין בהליך מסוים".

34. יפים דבריו של כבוד השופט נ' שילה ברמ"ש 20-09-50055 בעמ' 7-8 לפסק הדין : **"לא ניתן לאפשר מסלול של 'בחירת שופט' על ידי בעל דין באמצעות שכירת שירותי עו"ד המנוע מלהופיע בפני אותו מותב. מדובר בפגיעה קשה ביותר באמון הציבור במערכת המשפט והדבר אף עלול לגרום לפגיעה קשה בצד שכנגד, במיוחד לאור העיקרון של 'שופט אחד למשפחה אחת'. לא ניתן לאפשר מצב בו ניתן יהיה להחליף שופט שמכיר את המשפחה היטב מהליכים קודמים שנדונו בפניו, באמצעות שכירת שירותיו של עו"ד אחר המנוע להופיע בפני אותו שופט.**

מרזל בספרו (עמ' 373) מציין כי :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

"אם יש חשש מבורר כי עילת הפסלות היא פרי מניפולציה מכוונת, או במקרה בו הנזק שייגרם לבעל הדין קטן מן הנזק שיגרם לאינטרס הציבורי ולצד שכנגד בפסילת השופט, יש מקום לשקול, כסעד ראוי, את החלפת עורך הדין שתאפשר את המשך ישיבת השופט בדין. זכות הייצוג נפגעת אמנם, אולם, פגיעה זו היא מידתית בהתחשב במטרותיה וביכולתו של בעל הדין לאתר עורך דין אחר ללא נזק של ממש."

35. השופט נ' שילה בהמשך פסק הדין הפנה לת"א (ת"א) 42481-07-15 גלריית קריאף מרדכי ת"א בע"מ נ' פול סמדג'ה (24.7.19). במסגרתו נדונה הסוגיה של "מניעות מלייצג". מצופה היה מעורכי הדין אשר נטלו את הייצוג בתיק הערעור בבית המשפט העליון, ליתן דעתם ולמשמעות נטילת הייצוג, כי לו ערעורם יתקבל ויושב התיק לבית המשפט המחוזי, אזי הוא יוחזר לאותו מותב שנתן את פסק הדין אשר הם מנועים מלהופיע לפניו. השופט נ' שילה הפנה להחלטת כבוד השופט א' אורנשטיין אשר דחה את בקשתם לניתוב התיק למותב חלופי:

"...המטרה ביסוד הוראת סעיף 53 לחוק לשכת עורכי הדין היתה בין היתר למנוע פסילה מכוונת של שופט, ייעול הליכים ומניעת בזבז זמן שיפוטי. קבלת עמדת עורכי הדין תשים לאל מטרה זו."

"בקשת רשות ערעור על החלטה זו נדחתה ע"י ביהמ"ש העליון (רע"א 7853/19 פול סמדג'ה נ' גלריית קריאף מרדכי ת"א בע"מ (16.12.19))."

36. דברים אילו יפים גם למקרה שלפניי.

37. לנוכח כל האמור – דין הבקשה לניתוב התיק למותב אחר נדחית. על עורך הדין רן רייכמן לחדול מלייצג את המבקשת.

38. נקבע דיון ליום 11.4.2021 בשעה 11:30. עד למועד זה מצופה מהמבקשת למצוא עורך דין חלופי אשר ייצגה.

39. בנסיבות העניין – אין צו להוצאות.

40. ההחלטה מותרת לפרסום בכפוף להשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, י"ט אדר תשפ"א, 03 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-01-4230 פ. נ' פ.

איריס אילוטוביץ' סגל, שופטת